

Rigsdagstidende.

1851. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 399.

Anden Session.

102det Møde.

Fredagen den Ate Martz.

(Fortsat.)

Monrad (fortsat): En saadan Forsamling har efter min Mening en saa stor Kjærlighed til og en saa inderlig Overbeviisning om de med Selveiendom forbundne Goder, at jeg i Sandhed vilde ansee det for uundvendigt at opholde mig ved yderligere at godtgjøre det for dem; snarere kunde der maaskee være Anledning til at fremhæve, at Selveiendom dog ikke er et aldeles ubetinget Gode. Man vil derfor ogsaa finde, at Selveiendom ikke paa en ubetinget Maade er foreslaaet fremmet i det Lovudkast, jeg har tilladt mig at forelægge; det er gjort afhængigt af Godseiernes Villie ved Fæstledigheden, det er gjort afhængigt af Fæsterens Villie medens Fæstet bestaaer, det er betinget af, at Fæsteren kan udbetale en forholdsvis ikke saa ringe Sum, nemlig $\frac{1}{8}$, samt at han tør driste sig til i Fremtiden at paalægge Familien de større Afgifter, der ville være en Folge af Selveiendom. Man kunde maaskee indvende, at netop den Grund, at Forslaget ikke ubetinget fremmer Selveiendom, men at det indskrænker sig til at aabne Udgang dertil, taler mod Forslaget, man kunde maaskee finde, at det netop derfor er betænkeligt at vedtage en saa omfattende Expropriation; men, mine Herrer! Lovudkastet fordrer heller ingenlunde en saa omfattende Expropriation, det fordrer kun Udgang til en sliq Expropriation, og kun da vil Expropriation komme til Anvendelse, naar Selveiendom fremmes. Expropriationens Anvendelse vil i Omfang svare til Selveiendommens Fremme, ja jeg troer, at De, naar De noie ville gienneemsee hele Bygningen af Lovudkastet, ville finde, at Selveiendom ved det

vil fremmes i et langt videre Omfang, end Expropriationen vil komme til Anvendelse, da de frivillige Overenskomster i høi Grad ere fremmede.

Der er imidlertid et andet Hensyn, som gjør, at jeg meget maa ønske en saadan Lov. Det er Hensynet til den lange Kamp, som nu har bestaaet, og som med hvert Aar er tiltaget i Omfang og i Hestighed; til den Spænding, der paa mangfoldige Steder er bragt ind i Forhold, hvor Tillid og Belsvillie burde herske (Hør!). Ja, hvilken Misforstaaelse og hvilken Mistydning findes der ikke i mange Egne af Landet, hvilken Fortolkning af Ret, Eiendomsret og Medieendomsret, hvilke vidtgaaende, al Retfærdighed tilstedesættende Forventninger, hvilken Uvillie, Bitterhed og Misfiendelse paa begge Sider, hvormegen stille gjemt Brede, der dynges op Aar for Aar? Jeg siger ikke, at det er saa paa alle Steder, men jeg siger, at det er saa paa mange Steder. Derfor er det vel Tid, at Lovgivningen griber ind og søger at læge denne Landesot, thi denne Kamp mellem disse store modstridende Interesser er som en Landesot. Den er gaaen hen over mange af Europas Lande, den er gaaen hen over dem netop i det Tidrum, da Staterne have søgt at uddanne sig til de constitutionelle Former, til en friere Forfatning, og ved denne Overgang vilde frigjøre sig fra Middelalderens sidste Levninger. Det er ikke et nyt eller ukendt Onde, der kommer til os, det er et Onde, der har været kjendt i mange Aar, og som man ved Lovgivningen har søgt at læge; det er ikke paa ubånedede Beie, de ville blive førte, det er hen paa Beie, der ere blevne beiraadte af mange Regjeringer og mange Lovgivninger før os. Har man ikke til alle Tider kjendt Love af en saadan Beskaffenhed? De ville finde saadanne Love im-